

08 17

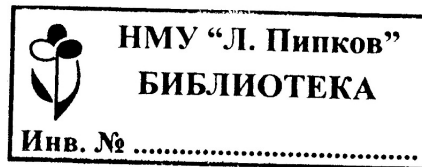
Музикални МХоризонти®

UNION
OF BULGARIAN
MUSICIANS
AND DANCERS
Founded 1901

СЪЮЗ
НА БЪЛГАРСКИТЕ
МУЗИКАЛНИ
И ТАНЦОВИ ДЕЙЦИ
Основан 1901

Член на Международната федерация
на музикантите FIM
Member of International Federation of Musicians

2006

40 години

3

Юбилей на Анастас Самев

Анна Томова-Синтова
в "Сватбата на Фигаро"

Моцарт - един неразбираем голям дух

85 години от рождението
на проф. Лили Атанасова

Росини и неговият втори
шедьовър "Пепеляшка"

Ясен Воденичаров
за Япония

Максим Венгеров в България

Две забележителни годишнини

Силви Стамболиев

В началото на миналото столетие българското музикално изкуство постига своите първи успехи в чужбина. Те са свързани предимно с отличното представяне на българските певци по оперните сцени на редица европейски страни. Много често обучаващите се в музикалните академии на големите културни центрове като Виена, Берлин и Париж инструменталисти имат и концертни прояви там. Осъществяват се и първите изяви на българското музикално творчество.

На 23 април 1921 г. в голямата зала на Музикферайн Виенската филхармония изнася Novitaten, в програмата на който са включени само български композитори. Това е първият концерт в чужбина, който представя българското симфонично творчество. Ръководен е от композитора Хераклит Несторов - диригент във филхармонията, който от същата година се включва като цигулар в нейния състав.

В програмата на концерта са представени Симфонична легенда ор. 8 за соло тенор и оркестър (със солист Георг Майкл) и три пиеси за симфоничен оркестър из Десет импресии ор. 9 ("Копнеж", "Страст" и "Изненада") от Панчо Владигеров, както и симфоничната поема "Един летен ден" от Хераклит Несторов.

Отзивите и оценките за тези произведения са много положителни. Wiener Musikalischer Kurier отбелязва: "В новитетен концерт на виенските филхармоници Симфоничната легенда от Панчо Владигеров - млад, симпатично надарен, учил в Берлин, показва, че той умее да твори забележителни неща по отношение на изобретателност, форма и багри. Разпръснатите нашироко мелодични пориви се сменят с добре контрастиращи части, в които в правилно разпределение са пръснати тук-там и

какофонични фигури."

В Neue freie Presse от 25 април с. г. критикът Юлиус Корнголд посочва: "В Симфоничната легенда не само оркестърът грабва със своя искрящ блясък - правят впечатление и някои убедителни моменти на музикална изразност. Чувства се животът, пулсирането на кръвта. Тук се налага един разцъфтяващ талант."

На 10 август 1925 г. на подгума на най-стария и най-престижния австрийски музикален фестивал в Залцбург прозвучава Първият цигулков концерт на Панчо Владигеров. Той е изпълнен от неговия брат Любен Владигеров в съпровод на оркестъра на Моцартеума под ръководството на известния диригент Бернхард Паумгартнер. Това е първото от твърде ограничените участия на български инструменталисти в този музикален фестивал.

Отзивите в залцбургските вестници са възторжени. С резецията откликва и виенското издание Musikbote, в което критикът Ото Зигел отбелязва: "Цигулковият концерт на Панчо Владигеров ор. 11 във фа минор е ослепителен, чувствен, пропит от жарка ритмика и жизненост... Каква сладост в мелодиката, която докосна познатото и все пак е нова и оригинална, какъв темпераментен жар в славянските танцувални теми... Партията на цигулката бе изпълнена от Любен Владигеров, цигулар с голям дар и чудесна техника. Той пее на своята цигулка тъй, както гори и най-добрите не биха могли... Двамата Владигерови бяха увенчани в Залцбург с успех, какъвто отдавна не са имали гори най-добрите любимици на публиката."

Тези два концерта поставят началото на постоянно и осезателно присъствие на българското музикално творчество по чуждестранните концертни подгуми и оперни сцени.

Памет

Един завладяващ пример

85 години от рождението на проф. Лили Атанасова

Атанас Куртев

Изминаха две години, откакто ни напусна нашата обична, незабравима Лили Атанасова. Сякаш по ирония на съдбата тя угасна тихо в един знаменателен ден за музиката - на 31 януари, рождения ден на Шуберт, който беше сред любимите ѝ композитори. Нашата учителка явно притежаваше нещо от нагласата на хората, овладели стоицизма. Произхождаше именно от такава фамилия. Тя не се огъна пред коварната болест, нито се оплака пред някого. Издържахаше на последно-

то голямо изпитание в своя живот така, както по-рано бе преодолявала множество други житейски бури и несгоди - с мълчаливо достойнство.

Лили владееше изкуството да живее в измерението на "настоящия миг". Тя не страдеше от излишна, забележима отвън сантименталност, нито от някаква носталгия по отминалото. Градеше своето битие и обществени отговорности със забележителна, бих добавил - "стратегическа" вътрешна последователност

и усърдие.

Впрочем такъв тип човек беше и нейният покоен съпруг, професорът по биология д-р Борис Койчев - високоерудирана и щедро надарена натура, безкомпромисен учен и изследовател. При честите му посещения в неговия наглед доста мрачен, но всъщност по "фастовски" привлекателен кабинет с гигантска библиотека, разпростряла се отголу догоре по всички стени без изключение, аз тайно се възхищавах от неговата необичайна задълбоченост и строг порядък, от неизмеримостта на духовната му култура, от особения маниер да "въдворява" около себе си тържествена тишина и доброжелателно очакване с едва доловимата си усмивка.

Обгърната от синкавия дим на спокойно догарящата цигара, проф. Атанасова изглеждаше още по-непроницаема и съсредоточена, твърде пестелива на жестове и думи. Тя никога не се суетеше, не бързаше да се дистанцира от новопоявяващи се ангажменти. Прег кабинета ѝ в академията постоянно се виждаха преподаватели, студенти, родители, които очакваха нейния зрял съвет и съдействие. Лили бе отработила във висока степен уменията да доизслушва събеседника, да вниква в същността на неговите проблеми и едва след това да му дава върната насока, както и малко кураж за отместване на казуса от "мъртвата точка". Сред стените на консерваторията тя дишаше и работеше може би както в собствения си дом - винаги на разположение на своите многобройни възпитаници, колеги и на всички онези, които намираха опора в нейния такт и усет за справедливост. Това особено добре проличаваше по време на разгорещени спорове в катедрата, когато добре премерените ѝ думи бързо охлаждаха колегиалните страсти и омиротворяваха, а по-точно - облагородяваха академичната атмосфера, попадайки в ролята на "неволен" арбитър. И не случайно всички се отнасяха с респект към нея.

Лили Атанасова бе готова да подпомогне всеки надарен млад музикант, независимо от неговата специалност и педагогическа "принадлежност". Тя не делеше способните индивиди на "свои" и "чужди", а по-скоро ги възприемаше като общонационално достояние, което следва да бъде опазвано от колегиални разпри, ревности или интриги. Вероятно затова тези, които са минали през нейния клас по пиано, получаваха не само отлично музикално образование, те успяваха да формират под нейно влияние ценностната система на етичната и толерантна личност, чужда на алчността и завистта, на егоцентричните и властовите пориви на комплексираните и, уви, самовлюбени парвенюта.

Професор Атанасова изпълняваше почтено своя личен дълг като артист и педагог по призвание. Никога не изнасяше на показ своите лични проблеми и тревоги, сякаш такива въобще не съществували. Внасяше

ведрина и увереност със своето ненаатрапчиво присъствие където и да се появяше. Същевременно тя добре знаеше как аргументирано и твърдо да отстоява принципни позиции в живота и изкуството... Като пряк приемник и последовател на житейските и педагогическите възгледи на своя единствен и обожаван учител - осново-

положника на българската клавирна школа акад. Андрей Стоянов, Лили изповядваше неговата жизнена философия с мъдростта на човек, който знае "мярката на нещата" и не изразходва енергията си за "свирката на локомотива" (т.е. за излишни амбиции и човешки сеуте). Ето така тя съумя да изгради около себе си плеяда от елитни и непоқварени млади музиканти: пианисти, акомпанятори, камерни изпълнители и педагози, които с труда и с поведението си заслужиха признание не само у нас, но и по света.

Нашата професорка високо ценеше изпълнителската воля и сценичното присъствие, мисловната логика и темперамента. Минала по нелекия път на самопознанието и усъвършенстването в областта на клавирната интерпретация и достигнала сериозни артистични постижения в тълкуването на Моцарт и Бетховен, на Шуман и особено на Шопен, както и на някои български автори, с годините проф. Атанасова се отгаде изцяло на призиванието си на педагог възпитател. Нейните три мандата на административна ангажираност като декан и зам.-ректор на ДМА тласнаха неизбежно цялата ѝ лична енергия към създаване на достойни условия за професионалното израстване на младите таланти и към подобряване на колегиалната атмосфера в академията.

Днес тя особено много ни липсва със своя силен и уравновесяващ характер, с високата си възискателност и преданост към изкуството, но и със своята благосклонна отзивчивост и завладяващ личен пример. Лили Атанасова остави след себе си светла и ясно различима диря в българската музикална култура. Ще ѝ бъдем вечно благодарни за всичко ценно, което пося в съзнанието ни като пограстващи музиканти! Мир и покой на нейната душа!

